

Eierskapsmelding Sola kommune

Vedtatt av Sola kommunestyre 20.06.2024

Innhold

1. Sola kommunes eierskapsmelding	3
1.1 Formålet med eierskapsmeldingen.....	3
1.2 Lovbestemte krav til eierskapsmeldingen.....	3
1.3 Oppbygningen av eierskapsmeldingen.....	3
2. Kommunens eierportefølje	4
2.1 Oversikt over selskaper.....	4
2.2 Formål og begrunnelse for kommunens eierskap.....	7
3. Prosess og aktører i eierskapsforvaltningen	9
3.1 Kommunestyret.....	9
3.2 Kontrollutvalget.....	10
3.3 Formannskapet/Eierutvalget.....	10
3.4 Ordfører.....	10
3.5 Kommunedirektøren.....	10
3.6 Eierorgan.....	11
3.7 Bedriftsforsamlingen.....	11
3.8 Styret.....	12
4. Eierskapspolitikk	13
4.1 Sola kommunes eierskapspolitikk.....	13
4.2 Sola kommunes overordnede prinsipper for eierstyring.....	13

1. Sola kommunes eierskapsmelding

1.1 Formålet med eierskapsmeldingen

Eierskapsmeldingen har som formål å skape et fundament for et aktivt, forutsigbart og langsiktig eierskap. Eierskapsmeldingen legger til rette for en politisk behandling av kommunens samlede eierskap.

I eierskapsmeldingen presenteres overordnede prinsipper og retningslinjer som vil være gjeldende for selskap i kommunens eierportefølje.

Eierskapsmeldingen vil bidra til å fremme åpenhet knyttet til kommunens eierskap ved å gi en samlet presentasjon av informasjon om kommunens eierportefølje og prinsippene som legges til grunn for utøvelsen av eierskap.

De overordnede retningslinjene i eierskapsmeldingen vil suppleres av selskapsespesifikke eierstrategier som gjelder det enkelte selskap.

1.2 Lovbestemte krav til eierskapsmeldingen

De lovbestemte kravene som kommuneloven i §26 stiller til kommunens eierskapsmeldingen er at denne skal inneholde:

- Kommunens prinsipper for eierstyring.
- En oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
- Kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

Eierskapsmeldingen skal revideres én gang i valgperioden. Ved vesentlige endringer i rettslig rammeverk eller lignende, kan det unntaksvis være behov for å revidere eierskapsmeldingen mer enn en gang.

Det er et lovkrav at eiermeldingen skal vedtas av kommunestyret selv, det vil si at ansvaret ikke lovlig kan delegeres.

1.3 Oppbygningen av eierskapsmeldingen

Eierskapsmeldingen er inneholder i kapittel 2 en oversikt over de selskaper kommunen har i sin portefølje og en beskrivelse av formålet med eierskapet i disse selskapene på et overordnet nivå.

Kapittel 3 gir en oversikt over aktørene i eierskapsutøvelsen og en kort beskrivelse av rollen disse har.

Kapittel 4 inneholder eierskapspolitikken, med vekt på de prinsipper som skal ligge til grunn for kommunens eierskapsutøvelse. Under hvert prinsipp beskrives det nærmere innhold i prinsippene og hvordan disse skal gjennomføres i praksis og kommer til uttrykk som forventninger til selskapet og dets organer.

2. Kommunens eierportefølje

2.1 Oversikt over selskaper

Sola kommunes direkte eierskap omfatter 13 aksjeselskaper og interkommunale selskaper. Oversikten omfatter ikke datterselskaper ol, som ikke direkte forvaltes av kommunen.

Aksjeselskap (AS)	Org,nr	Andel	Formål
RANSO AS	961 552 16	50,00%	Samarbeid om å skape varige arbeidsplasser tilpasset yrkeshemmede i Randaberg og Sola kommune som ikke uten videre kan nyttiggjøre seg andre arbeidstilbud. Grunnlaget for sysselsetningen skal basere seg på fremstilling av varer og tjenester for det ordinære marked. Sysselsetningen skal bidra til å kvalifisere og utvikle ressurser hos de yrkeshemmede. Muligheten for yrkesmessig attføring må holdes åpen.
Jåsund Utviklingselskap AS	989 301 97	43,40%	Samarbeid om å utvikle Jåsund med sine delområder til et godt boligområde, ved å legge forholdene til rette for en effektiv og lønnsom utbygging av området. Utvikling av eiendom fram til byggeklare tomter.
Lyse AS	980 001 482	8,74%	Samarbeid om å skape verdier for kundene, eierne og samfunnet. Sørge for en sikker og rasjonell energiforsyning til selskapets kunder. Være en kundeorientert, konkurransedyktig aktør og en attraktiv samarbeidspartner. Kunne tilby kundeløsninger som gir kunden valgfrihet og mulighet for effektive og miljøvennlige energiløsninger. Delta i næringsutvikling og næringsvirksomhet med relevans til kjernevirksomhetene, enten selv eller i samarbeid med andre, gjennom etablering, aksjekjøp, sammenslutninger m.v.
Universitetsfond Rogaland	982 582 385	5,24%	Samarbeid om å sikre et best mulig tilbud av undervisning og forskning på universitetsnivå innen fagområder som dekker regionens behov. Arbeide for at nødvendige bygg for slike formål blir reist. Medvirke til et nært samarbeid og samspill med offentlig og privat virksomhet og lokalt næringsliv, å sikre kvalitet på et internasjonalt nivå og et bredt internasjonalt samarbeid. Selskapet skal være et rådgivende organ for tomteoppkjøp og arealdisponeringer i Universitetsområdet på Ullandhaug. Selskapet har ikke erverv som formål, og aksjeutbytte kan ikke utstedes.
Attende Allservice Holding	927 520 451	3,18%	Eie aksjer i datterselskap Attende AS og Allservice AS, som arbeider med tiltak innen arbeidsinkludering og opplæring og virksomhet som står i sammenheng med dette. Inkluderende arbeidsliv.
Forus Næringspark	929965078	1,99%	Samarbeid om å erverve, tilrettelegge og utnytte tomtearealer på Forus i samsvar med de til en hver tid gjeldende grunnnutnyttingsplaner for områder som forutsettes utlagt til industri og servicevirksomhet. Selskapet kan alene eller i samarbeid med andre kommunale/interkommunale organ også engasjere seg i virksomhet som direkte eller indirekte forventes å styrke eller gi ny næringsvirksomhet på Forus.

Interkommunalt selskap (IKS)	Org,nr	Andel	Formål
Stavangerregionen Havn IKS	871 185 212	28,20%	Selskapet er deltakernes redskap for å sikre regionen en konkurransedyktig, framtidrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport. Selskapet skal, basert på delegert myndighet, utøve de myndighetsoppgaver og forvaltningsoppgaver, som tilligger kommunene etter havne- og farvannsloven. Selskapet skal engasjere seg i aktiviteter som er relatert til havnevirksomhet eller havnerettet formål. Selskapet er en viktig samfunnsaktør og skal innenfor sitt ansvarsområde ta initiativ og bidra inn i prosesser relevante lokale og regionale planer. Med havnevirksomhet menes drift av havn som er åpen for alminnelig trafikk og salg av tjenester knyttet til driften. Selskapet skal fremme verdiskapning gjennom attraktive og effektive havner. Havneinfrastrukturen skal ha en god kobling mot andre transportformer. Selskapet skal til enhver tid tilstrebe å være blant de ledende aktører nasjonalt når det gjelder implementering av miljøvennlig teknologi og tekniske løsninger, som tilrettelegger for at skipstrafikken til havnene og virksomheten i havnene skjer på en måte som minsker ressurs- og energibruk, samt utslipp.
Folkehallene IKS	926 142 380	10,59%	Selskapet har som formål å drive Sørmarka Arena, Sola Arena, Sandneshallen og Randaberg Arena. Disse skal være anlegg både for lek og aktive idrettsutøvere og spesielt stimulere barn og unges interesse for fysisk aktivitet.
Rogaland Brann og Redning IKS	886 884 702	8,34%	Selskapets formål er å dekke alle kommunenes plikter, oppgaver og behov i henhold til brann- og eksplosjonsvernlovens krav til kommunene, herunder: ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning, nødalarmtjenester (110 Sør-Vest) og akutt forurensing med faglig og operativ bistand til IUA Sør-Rogaland KO3, feiing og tilsyn med fyringsanlegg, aktiv arbeide med forebyggende tiltak mot brann og ulykker, aktivt søke å selge tjenester knyttet til forebyggende og beredskapsrelaterte tjenester inngå samarbeidsavtaler med kommuner, andre selskaper og virksomheter i brann og redningstjenesten inngår drift og utvikling av Senter for samfunnssikkerhet – Vagle i Sandnes kommune (Sasiro), et regionalt senter for egen øving og kursing, øvrige nødetater, universitetet og andre utdanningsinstitusjoner, FOU virksomhet m.fl. Selskapets formål er å utføre saksbehandling i samsvar med Folkehelseloven for deltakerkommunene for området miljørettet helsevern etter nærmere oppdrag gitt av kommunelegene i respektive kommuner. Det kan inngås tjenesteavtale med andre kommuner om å yte denne tjenesten mot et kostnadsdekkende tilskudd. Selskapets formål er å utføre bevillingskontroll i samsvar med Alkoholloven og skjenkereglene fastsatt av det enkelte kommunestyre. Det kan inngås tjenesteavtale med andre kommuner om å yte denne tjenesten mot et kostnadsdekkende tilskudd.

IVAR IKS	871 035 032	7,82%	Leverer drikkevann til eierkommunene, motta og behandle avløpsvann fra eierkommunene, samt å motta og behandle avfall fra eierkommunene. Selskapet kan også påta seg andre arbeidsoppgaver eierne og selskapet måtte bli enige om. Selskapet kan inngå samarbeidsavtaler med kommuner, andre selskaper og virksomheter. Selskapet kan delta på eiersiden i andre selskaper, når dette ligger innenfor de rammer kommuneloven og eventuelle andre lover/forskrifter angir for kommunens deltakelse i selskaper/forretningsdrift.
Rogaland kontrollutvalgssekretariat IKS	932 264 145	7,30%	Selskapet leverer etter reglene om egenregi jf. Anskaffelsesforskriften §3-2 sekretariatstjenestene til kontrollutvalgene i deltakerkommunene, i tråd med gjeldende lov og forskrifter. Rogaland Kontrollutvalgssekretariat IKS kan utføre tilsvarende oppgaver for andre kommuner/fylkeskommuner når dette ikke er i konflikt med kravene til egenregi for selskapet.
Interkommunalt arkiv i Rogaland IKS	974 247 488	6,53%	Selskapet leverer arkivtjenester etter reglene om egenregi. Selskapet skal arbeide for at arkivmaterialet fra deltakerne eller materiale som disse har ansvar for, blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative, juridiske og kulturelle formål, i samsvar med arkivloven. Selskapet skal tilby depotplass for deltakernes arkivmateriale, samt veilede deltakerne slik at de har tilfredsstillende oppbevaringsforhold for arkivmateriale. Selskapet skal være et arkivfaglig rådgivningsorgan og kompetansesenter for deltakerne, og skal i samråd med deltakerne arbeide for å utvikle effektive og rasjonelle arkivtjenester hos dem. Driften av selskapet skal gå i balanse, det vil si at inntektene fra deltakerne skal dekke selskapets kostnader.
Rogaland Revisjon IKS	887 052 832	4,94%	Rogaland Revisjon IKS utfører revisjonstjenester etter reglene om egenregi og skal kostnadseffektivt utføre de lovpålagte revisjonsoppgaver for deltakerne som følger av den til enhver tid gjeldende kommunelov. Rogaland Revisjon IKS kan utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne, kan utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskaper enn hos deltakerne når dette ikke er i konflikt med kravene til egenregi for selskapet. Selskapet kan påta seg oppdrag for andre når det bygger opp om formålet og selskapets kjernevirksomhet.

Kommunalt oppgavefelleskap (KO)

Jæren Friluftsråd KO

IUA/felles beredskap mot akutt forurensning

970 920 706

Kommunen har også ulike typer engasjement i flere stiftelser, og andre typer samarbeid. Stiftelser er selveide og inngår formelt ikke i kommunens eierportefølje.

Annet engasjement

Barnevernvakten i Stavanger	-	-	Vertskommunesamarbeid
Krisesenteret i Stavanger	-	-	Vertskommunesamarbeid
Stavanger Legevakt (SLV)	-	-	Vertskommunesamarbeid
Biblioteksentralen A	910 568 183	-	Samvirkeforetak (SA) mv.
Rogaland Arboret	870 920 342	-	Stiftelse
Vinterlandbruksskolen på Jæren	971557435	-	Stiftelse
Jærmuseet	971 098 767	-	Stiftelse
Huset	986 298 215	-	Stiftelse

2.2 Formål og begrunnelse for kommunens eierskap

Etter kommuneloven skal eierinteressene i det enkelte selskap begrunnes. Begrunnelsen fremgår gjerne av selskapsdokumentene formålsbestemmelser, politiske vedtak knyttet til etableringen av selskapet og senere vedtatte eierstrategier.

Sola kommune har i dag ingen kommunale foretak eller heleide kommunale aksjeselskap AS.

Den virksomhet som kommunen har organisert gjennom selskaper handler således i mindre grad om hvordan kommunen organiserer seg selv, og mer om dannelse av selskaper som en egnet måte å etablere samarbeid med andre aktører. Et viktig formål med eierskapet er således gjennomgående å legge til rette for hensiktsmessig organisering av oppgaver og effektiv ressursutnyttelse gjennom samarbeid med andre. Samarbeidspartnerne i disse selskapene er nesten utelukkende offentlige, unntaket er Jåsund Utviklingsselskap AS hvor de andre eierne er private. Alle de offentlige samarbeidene er svært viktige for at kommunen skal kunne løse viktige og til dels lovpålagte samfunnsoppgaver på en god og effektiv måte. Selskap som Rogaland brann- og redning, Lyse AS, IVAR IKS og Stavangerregionen havn IKS, som alle driver viktig samfunnsmessig infrastruktur, er kommunen i dag helt avhengig av. Det ville tatt vesentlig tid og ressurser å bygge opp tilsvarende kompetanse i kommunen igjen.

Sola kommune har i liten grad eierandeler i disse selskapene som isolert sett gir kommunen en bestemmende innflytelse. Det er kun Ranso AS (50%) og Jåsund Utviklingsselskap AS (43,4%) hvor kommunens eierandel gir en innflytelse tilsvarende såkalt «negativt flertall». Negativt flertall betyr at eierandelen er tilstrekkelig stor til at en eier kan hindre alle vedtak som i henhold til lov eller vedtekter krever mer enn et vanlig flertall, for eksempel at minst 2/3 eller 3/4 av stemmene stemmer for. Negativt flertall skal sikre mot vesentlige etterfølgende endringer i strid med eiers interesser.

Når kommunen valgte å gå inn i et samarbeid med private gjennom dannelsen av Jåsund Utviklingsselskap AS,

var det under forutsetning av at kommunen minst skulle ha innflytelse tilsvarende negativt flertall (34%). Dette er et hensiktsmessig og viktig prinsipp for kommunens deltagelse gitt de problemstillinger deltakelse i økonomisk samarbeid med private kan reise.

At kommunens eierskapsportefølje i så stor grad er samarbeid, hvor kommunen har mindre eierandeler, betyr at det vesentligste av kommunens eierstyringen i praksis skjer gjennom deltagelse i arbeid med felles eierstrategier med de andre eierne for det enkelte selskap, som kommunestyrene godkjenner. Medvirkning og gjennomslag i prosessene knyttet til de felles eierstrategiene for det enkelte selskap har i praksis størst strategisk betydning i forvaltningen av selskapene. Sola kommune legges en betydelig innsats inn i dette arbeidet, også fordi gjennomslagskraften og eierstyringen av disse selskapene totalt sett blir vesentlig bedre i den utstrekning eierne kan operere med felles målsettinger i eierskapspolitikken.

De fleste av kommunens eierskap skal enten ivareta et rent politiske målsettinger eller en kombinasjon av finansielle og politiske målsettinger.

Selskapsformen aksjeselskap er valgt for de foretakene som bedriver en form for økonomisk aktivitet. Noen av de interkommunale selskapene (IKS) bedriver også økonomisk aktivitet gjennom ulike datterselskap. Graden av økonomisk aktivitet og hvor kommersiell aktiviteten fremstår varierer betydelig fra selskap til selskap.

Eierskapet i Lyse AS, IVAR IKS og Stavangerregionen havn IKS og etablerer samarbeid om samfunnsmessig viktig offentlig infrastruktur og en mest mulig effektiv utnyttelse av viktige ressurser for fellesskapet. Disse driver i varierende grad næringsvirksomhet i marked gjennom datterselskaper. Lyse AS har klart den største omsetningen av selskapene kommunen eier og det en klar forventning om jevnlig utbytter til eierne fra denne virksomheten.

Eierskapet Forus næringspark AS, Jåsund Utviklingsselskap AS, og Universitetsfondet i Rogaland AS handler om å delta i utviklingen av bestemte geografiske områder som er strategisk svært viktige for kommunen og hvor utviklingen av området på grunn av størrelse og kompleksitet vil være vanskelig å gjennomføre på en god måte uten at også kommunen deltar.

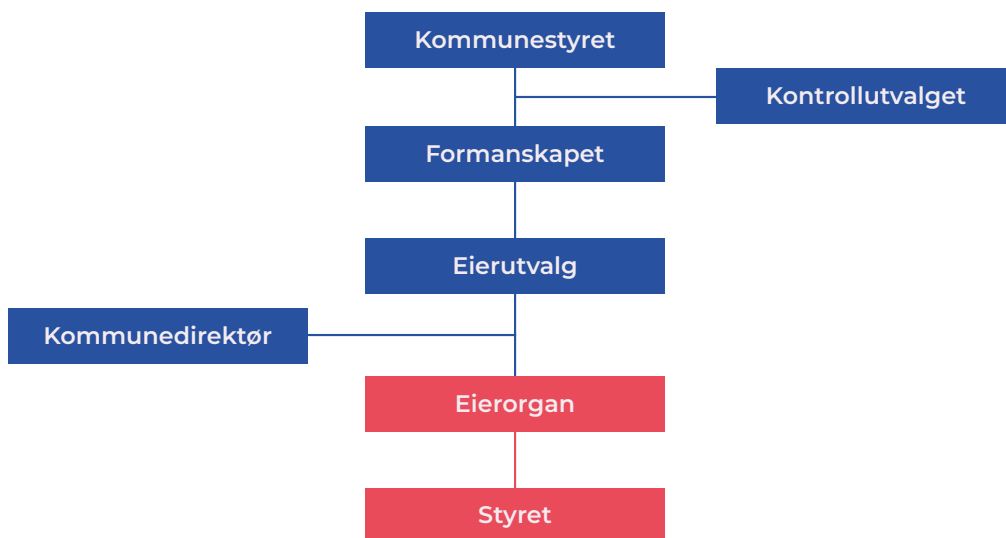
Ranso AS og Attende Allservice Holding AS er vekst- og attføringsbedrifter som har til formål å etablere tilbud i tråd med politiske målsettinger om et inkluderende arbeidsliv.

Det forventes at virksomhet organisert som aksjeselskap er selvfinansierende og egnet til å gå med et økonomisk overskudd, selv om utbytteadgangen og forventningen til økonomisk overskudd er innbyrdes svært forskjellige for selskapene. Vekst- og attføringsselskapene drives i betydelig grad på grunnlag av tilskudd fra NAV, og vedtektene hindrer uttak av utbytte.

De øvrige selskap i porteføljen er for det meste samarbeidsorganer med andre kommuner og Rogaland fylkeskommune, som har fokus på felles oppgaveløsning og tjenesteproduksjon, hensiktsmessig organisering og effektiv ressursutnyttelse. Noen av selskapene driver ikke-kommersiell virksomhet på grunnlag av offentlig tilskudd, mens andre har til formål å levere kostnadseffektive tjenester til kommunene.

Det vises ellers til formålsbestemmelsene i det enkelte selskap og oppdaterte felles eierstrategier.

3. Prosess og aktører i eierskapsforvaltningen

Den politiske eieroppfølgingen forestås hovedsakelig av kommunestyret og formannskapet.

Kommunestyret behandler saker som i henhold til vedtekter, avtaler eller selskapslovgivning inngår i kommunestyrets myndighetsområde. Lowerket inneholder bestemmelser som forbyr delegering for nærmere bestemte avgjørelser.

Som øverste myndighet i kommunen skal kommunestyret behandle saker av stor prinsipiell og/eller strategisk betydning. Kommunestyret som for ansvarlig kommunens budsjett må også godkjenne avgjørelser som forutsetter kommunale bevilgninger i handlings- og økonomiplanen (HØP).

Det vil i det følgende redegjøres nærmere for de ulike aktørenes rolle i eieroppfølgingen.

3.1 Kommunestyret

Kommunestyret har som øverste politiske organ en sentral rolle i forvaltningen av kommunens eierinteresser. Kommunestyret godkjenner kommunens eierskapsmelding og selskaps-spesifikke eierstrategier. Kommunestyret fatter videre vedtak om etablering og avvikling av selskap, godkjenner styringsdokumenter for selskapene, oppnevner representanter til eierorganene og behandler saker av prinsipiell og strategisk betydning. Kommunestyret fastsetter på denne måten rammene for den operative eieroppfølgingen som utøves av kommunens representanter i eierorganene.

Kommunestyret har også et tilsyns- og kontrollansvar.

3.2 Kontrollutvalget

Kontrollutvalget skal på vegne av kommunestyret påse at det utøves forvaltningsrevisjon av selskaper kommunen har eierinteresser i, og at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv (eierskapskontroll). Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for selskapskontroller, basert på risiko og vesentlighetsvurderinger, som skal vedtas av kommunestyret.

3.3 Formannskapet/Eierutvalget

Kommunestyret fastsetter formannskapets myndighetsområde, innenfor rammene av det kommunestyret lovlig kan delegerer. Kommunestyret må behandle saker av stor prinsipiell og/eller strategisk betydning.

Formannskapet er kommunens økonomiutvalg, eiendomsutvalg og behandler ellers saker som gjelder kommunens privatrettslige disposisjoner. Formannskapet vil også ha rollen som fag-/arbeidsutvalg for kommunestyret i eiersaker (eierutvalg).

3.4 Ordfører

Ordfører er kommunens rettslige representant.

Ordfører sine fullmakter til å forplikte kommunen gjennom vedtak i eierorganet er begrenset. Forpliktende vedtak, det være seg av økonomisk eller annen avtalemessig art, fordrer at fullmakt er gitt av kommunestyret i forkant.

Lovforarbeidene til ny kommunelov (2018) og dagens kommunelov §6-1, annet ledd hjemler ordfører rett til å underskrive på vegne av kommunen i alle tilfeller hvor ikke myndighet er tildelt andre jf. §9 nr. 3. Ordfører har, når myndighet ikke er tildelt andre, rett til å representere kommunen i en ordinær generalforsamling der det ikke er saker av uvanlig art og stor betydning.

Ordfører er leder av både kommunestyret og formannskapet. I den forbindelse er det en viktig rolle å veilede selskaper og kommunens representanter i eierorganene med hensyn til hva som er kommunestyrets mål og forventninger mv innenfor ulike saksområder.

3.5 Kommunedirektøren

Kommunedirektøren skal legge til rette for den politiske eierstyringen av selskapene. Kommunedirektøren skal herunder påse at eiersaker legges fram for folkevalgte organer, at sakene er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt, jf kommunelovens § 23 andre ledd. Kommunedirektøren skal også tilrettelegge for opplæringstiltak knyttet til eierstyring og selskapsledelse.

Kommunedirektøren har ingen form for instruksjons- eller omgjørelsesmyndighet overfor styret eller den daglige ledelsen i interkommunale selskap og aksjeselskap. Eierstyring utøves gjennom selskapenes eierorgan.

Kommunedirektøren har likevel et ansvar for å bistå kommunens representanter i eierorganene med veiledning og avklaring mht kommunens mål og strategier for eierskapet i det enkelte selskapet, jf kommunens eierskapspolitikk og selskapsspesifikke eierstrategier.

Kommunedirektørens internkontrollansvar vil også ha en side mot side mot selskapenes virksomhet, for eksempel dersom den finansielle risikostyringen for kommunekassen påvirkes av kommunens ansvar for selskapenes finansielle forpliktelser.

Kommunedirektøren har løpende samarbeid med administrasjonen i de øvrige eierkommunene. Gjennom etablering av eierskapsgrupper legges det til rette for en koordinert eieroppfølging av interkommunale selskap og felles forslag til eierstrategier. Dette sikrer tydeligere og mer effektiv styring av selskapene. Forslag til eierstrategi utarbeides med medvirkning fra selskapene.

3.6 Eierorgan

Eierorganene er selskapenes øverste myndighet. Selskapslovgivningen regulerer representasjon, sammensetning, ansvar, oppgaver og myndighet for eierorganene. Eierorganet skal blant annet behandle årsbudsjett/økonomiplan, årsrapport-/årsregnskap, endringer i styringsdokumenter og valg av styret.

For interkommunale selskap (IKS) er representantskapet eierorgan. I aksjeselskap (AS) utgjør generalforsamlingen eierorganet.

Kommunestyret styrer selskapene indirekte gjennom de representanter som er oppnevnt til eierorganene. Representantene utøver eiermyndighet i eierorganene med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak og intensjon. Representantene har ansvar for å søke nødvendig råd og veiledning i utøvelsen av sitt verv.

En av de viktigste oppgavene for eierne er å velge et styre som har nødvendig kompetanse, erfaring og kapasitet til å forvalte selskaper på en god måte. Dette sikres gjennom en valgkomite.

Eierorganet kan som øverste myndighet instruere styret generelt eller i bestemte saker innenfor rammen av selskapsavtaler og selskapslovgivning.

3.7 Bedriftsforsamlingen

Bedriftsforsamling er et organ i større [aksjeselskaper](#) og [allmennaksjeselskaper](#), med representasjon fra både [generalforsamlingen](#) og de ansatte.

Det er etter loven obligatorisk å ha en bedriftsforsamling i aksjeselskaper som de tre siste regnskapsår gjennomsnittlig har hatt mer enn 200 ansatte, med mindre det er gyldig avtalt med et flertall av de ansatte (eller disses fagforeningsrepresentanter) at det ikke skal være en bedriftsforsamling. 2/3 av medlemmene velges av generalforsamlingen, mens 1/3 velges av og blant de ansatte.

Et det etablert en bedriftsforsamling er det denne som velger styret. Den fører tilsyn med styrets og adm. direktørs forvaltning av selskapet, og skal gi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til regnskap m.m. bør godkjennes.

Bedriftsforsamlingen treffer avgjørelse, etter forslag fra styret, i saker som gjelder investeringer av betydelig omfang i forhold til selskapets resurser, og om saker som gjelder rasjonalisering eller omlegging av driften som vil medføre større endringer eller omdisponering av arbeidsstyrken.

Det er kun Lyse AS i kommunens direkte eierportefølje som pr i dag er omfattet av krav om bedriftsforsamling.

3.8 Styret

Styret har i henhold til selskapslovgivningen det overordnede ansvaret for forvaltningen av selskaper og fører tilsyn med den daglige ledelsen og selskapets virksomhet. Styret har blant annet ansvaret for å organisere virksomheten på en forsvarlig måte, avgi budsjett/regnskap, fastsette planer, holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling og påse at dets virksomhet, formuesforvaltning og regnskaper er gjenstand for betryggende kotnoll.

En av de viktigste oppgavene for eierne er å velge et styre som har nødvendig kompetanse, erfaring og kapasitet til å forvalte selskaper på en god måte.

4. Eierskapspolitikk

4.1 Sola kommunes eierskapspolitikk

Sola kommune arbeider kontinuerlig for å profesjonalisere eierstyringen gjennom å videreutvikle kommunens eierskapspolitikk. Sola kommunes eierskapspolitikk innbefatter alle overordnede prinsipper, retningslinjer og strategier som regulerer kommunens styring og kontroll av kommunale selskaper. I eierskapspolitikken inngår også retningslinjer og strategier som er spesifikke for den enkelte selskapsform og det enkelte selskap.

Eierskapspolitikken stiller krav til kommunens eieroppfølging. Eierskapspolitikken vil således sikre at kommunen opptrer som en aktiv, forutsigbar og langsiktig eier overfor de kommunale selskapene. Eierskapspolitikken vil imidlertid også stille krav til selskapenes virksomhet. De selskaps spesifikke eierstrategiene vil uttrykke kommunens mål med eierskapet og forventninger til selskapets virksomhet.

Eierskapspolitikken vil dermed legge til rette for at selskapenes styrende organ kan forvalte selskapene i tråd med kommunens interesser. I dette kapittelet blir det redegjort nærmere for overordnede prinsipper, retningslinjer og strategier som regulerer kommunens eierstyring.

4.2 Sola kommunes overordnede prinsipper for eierstyring

Formålet med de ulike prinsippene og anbefalingene er å avklare roller og sikre ryddige beslutningsprosesser. De skal med andre ord sikre åpne prosesser mellom selskapet og eierne samt skape en felles forståelse for partenes roller og ansvar. De skal videre stimulere til økt verdiskapning gjennom å legge til rette for økt effektivitet og styrket konkurransedyktighet. De skal også bidra til redusere risikoen forbundet med selskapenes virksomhet.

Prinsippene for eierstyring dekker sentral tematikk som samfunnsansvar, åpenhet, målstyring, risikostyring, styresammensetning og godtgjøring.

Sola kommune sine prinsipper for eierstyring er utformet i tråd med alment aksepterte prinsipper for eierstyring og anbefalinger fra blant annet OECD, Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) og KS sine 21 anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalteide selskaper og foretak. Disse er utviklet og tilpasset kommunal sektor og legges til grunn av de fleste kommuner, noe som legger til rette for en omforent eierstyring fra eiernes i interkommunale selskaper.

Rogaland Revisjon IKS anvender anbefalingene til KS som en standard for god eierstyring ved selskapskontroller. Det legges opp til at kommuner skal etterleve anbefalingene i tråd med "følg eller forklar"-prinsippet.

Sola kommune legger til grunn følgende prinsipper for eierstyring:

1. Sola kommunes eierskap skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling.
2. Sola kommune praktiserer åpenhet om kommunens eierskap og selskapenes virksomhet, basert på prinsippet om meroffentlighet.
3. Sola kommune skal ha en aktiv og tydelig eierdialog. Kommunen fremmer sine interesser overfor selskapet i eierorganet (generalforsamling og representantskap).
4. Sola kommune gir som eier klare, langsiktige mål for selskapene. Styret er ansvarlig for realisering av målene. Måloppnåelse følges opp gjennom eierdialog, eierkontroll og selskapets rapportering
5. Godtgjørings- og lønnsnivå i kommunens selskaper skal være tilstrekkelig til å sikre relevant kompetanse, men ligge på et moderat nivå.
6. Avkastningskrav i kommunens selskaper skal være langsiktige, forutsigbare og knyttes til avkastning og innskutt kapital. Utbytteforventningen fastlegges i eierstrategien for den enkelte selskap.
7. Sola kommune skal påse at styret i kommunens selskapet samlet sett innehar riktig kompetanse. Valgkomite benyttes for å sikre dette. Ved politisk representasjon i et eierorgan skal sentrale folkevalgte oppnevnes.

I det følgende omtales hvert prinsipp i mer detalj, og for hvert prinsipp er også eiernes forventning til selskapene på dette punktet angitt.

Sola kommune forventer at styret inntar en aktiv rolle i å sørge for at selskapets etterlever kommunens forventninger og krav som eier.

Prinsipp 1: Samfunnsansvar og bærekraft

«Sola kommunes eierskap skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling»

Sola kommune skal utvikle og vedlikeholde en høy etisk standard, som skal prege all virksomhet og være grunnlaget for tillit i alle relasjoner. Selskapene er, gjennom kommunens eierinteresser og finansiering, viktige bidragsytere i dette.

Med samfunnsansvar menes kommunens og selskapenes ansvar for mennesker, samfunn og miljø. Bærekraftige selskap og eierskap balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig verdiskapning, slik at dagens behov ivaretas uten å ødelegge muligheten for kommende generasjoner.

Kommunen benytter FNs bærekraftmål som et rammeverk i eget arbeid med bærekraft og vil som eier fremme og bidra til etterlevelse av bærekraftmålene i selskapene.

Kommunen som eier skal fremme god praksis gjennom å integrere etiske, miljømessige og sosiale hensyn i strategiarbeid og virksomhetsstyring. Dette er blant annet gjort gjennom:

- Sola kommunes etiske retningslinjer
- Etiske krav til kommunens anskaffelser
- Kommuneplanen
- Sola kommunes klima- og miljøplan

Sola kommune forventninger til selskapene:

- Selskapet integrerer etiske, miljømessige og sosiale hensyn i selskapets mål, strategiarbeid og den løpende virksomhetsstyringen, i tråd med kommunens ovennevnte krav og planer.
- Selskapet rapporterer på miljø, sosiale og etiske forhold.
- Større selskap skal i tråd med åpenhetsloven gjøre aktsomhetsvurderinger, ivareta og redegjøre for forhold knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeden.
- Selskapet skal ha nulltoleranse for korrupsjon.
- Selskaper som opererer i et marked i konkurranse med private aktører skal ha gode interne rutiner og opptre med høy grad av aktsomhet i forhold til de ulike rettslige problemstillingene som offentlig eierskap og finansiering kan medføre i forhold til feks dominerende markedsposisjon, regelverket for offentlig støtte, anskaffelser under egenregiunntaket, kryssubsidiering, krav om selvkost mv.

Prinsipp 2: Åpenhet

«Sola kommune praktiserer åpenhet om kommunens eierskap og selskapenes virksomhet, basert på prinsippet om meroffentlighet»

Eierskapsmeldingen gir et viktig bidrag til åpenhet om kommunens eierskap og eierutøvelse.

Kommunen skal etterstrebe meroffentlighet, god informasjonsutveksling og medvirkning i saker som berører eierporteføljen.

Sola kommunes forventninger til selskapene:

- Selskapene skal være åpne og rapportere på vesentlige forhold knyttet til virksomheten slik at eier til enhver tid har god innsikt i selskapets virksomhet.
- Selskapene skal etablere sentrale informasjonskanaler med oppdatert og relevant dokumentasjon som er lett tilgjengelig for eiere og offentligheten.
- Selskapene skal praktisere meroffentlighet, det gjelder også selskaper som ikke er omfattet av offentlighetsloven.

Prinsipp 3: Styringsstruktur og eierdialog

«Sola kommune skal ha en aktiv og tydelig eierdialog. Kommunen fremmer sine interesser overfor selskapet i eierorganet (generalforsamling og representantskap).»

Velfungerende styringsdialog er sentralt i god eierutøvelse og viktig for å sikre en god oppfølging av kommunens eierportefølje. God informasjonsflyt og at beslutninger tas i riktige kanaler er også viktig for at almenheten skal ha tillit til at selskapene styres på en forsvarlig og god måte.

Kommunens eierutøvelse bygger på selskapslovgivningens ansvars- og rollefordeling mellom eier, styret og daglig leder, samt alment anerkjente eierstyringsprinsipper og standarder.

Kommunen har en rekke ulike roller, som eier, tilsynsmyndighet, forvaltningsmyndighet mv, og skal i dialogen med selskapet være tydelig på hvilken rolle kommunen utøver.

Eierstyring skjer i eierorganene. Dette er viktig at rett fora benyttes for å ivareta hensynet til klare ansvarsforhold, likebehandling mellom eiere og korrekt forankring av eierbeslutninger i selskapsorganene.

Forberedelse og gjennomføring av møter i eierorganet og kontaktmøter:

Eierorganet

- Ved saker av prinsipiell og/eller vesentlig karakter skal kommunens eierrepresentant, så snart sakspapirer foreligger, ta initiativ til internt formøte med ordfører for å avklare videre saksgang.
- Kommunens eierrepresentant har et særlig ansvar for å sikre tydelige og forutsigbare styringssignaler til styret i selskapet. I forbindelse med stemmegivning ivaretas dette ved:
 - Lojalitet til eierstyringsprinsipper og ev. eierstrategi
 - Avklare mandat fra kommunestyret og lojalitet til politisk flertall.
 - Koordinering av stemmegivning i tilfeller med flere eierrepresentanter

Eiermøter

I eierfelleskap avholdes det uformelle orientering- og/eller drøftingsmøter ved behov. Det tas ikke beslutninger i eiermøter, formålet med møtene er å informere, avklare posisjoner eller diskutere alternativer før beslutninger tas i eierorganet.

Kommunens eierrepresentant er involvert, men det er ofte ordfører eller kommunedirektør som initierer og leder slike møter. Selskapsledelsen deltar på møtene dersom eierne vurderer det som hensiktsmessig. Kontaktmøter gjennomføres også på administrativt nivå ved behov.

Forventninger til selskapene:

- Selskapet forventes å opptre i tråd med selskapslovgivningens ansvars- og rollefordeling mellom eier, styret og daglig leder, samt alment aksepterte prinsipper for selskapsledelse og kontroll.
- Utover lovkrav forventes selskapet å dele sakspapirer til generalforsamling, representantskap eller annet eierorgan, i rimelig tid, slik at eier gis tilstrekkelig rom for å gjennomgå og ta stilling til saker som skal til beslutning i eierorganet.
- Eier har en klar forventning om at styret løfter saker av vesentlig karakter eller som antas å ha særlig betydning for eier, til behandling i eierorganet. Eksempelvis ved:
 - Større omorganisering av konsernstruktur
 - Etablering av eller endring av eierandel i datterselskap for IKS
 - Todelt behandling av budsjett og økonomiplan for IKS, slik at representantskapet gis anledning til innflytelse underveis i prosessen.
- Styret forventes å fastsette rutiner og retningslinjer for eget arbeid som supplerer lovgivningen, for å sikre en god selskapsledelse. I vedlegg 2 presenteres rutiner og retningslinjer som skal ligge til grunn for styrearbeidet og som styret forventes å supplere ut fra en vurdering av selskapets egenart.
- Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til virksomhetens karakter.
- Styret skal være bevisst kommunens ulike roller og være ryddig i hvilket kontaktpunkt som benyttes i dialog med kommunen.
- Selskapet skal ta initiativ i dialogen med eier og melde om forhold av vesentlig karakter eller som antas å ha betydning for eier.
- Selskapsledelsen tar ved behov initiativ til kontaktmøter med eier, og dette skjer ved at styreleder varsler kommunens eierrepresentant

Prinsipp 4: Målstyring

«Sola kommune gir som eier klare, langsiktige mål for selskapene. Styret er ansvarlig for realisering av målene. Måloppnåelse følges opp gjennom eierdialog, eierkontroll og selskapets rapportering»

Fastsettelse av klare og langsiktige mål i selskapets styringsdokumenter bidrar til forutsigbare rammevilkår og gjør det lettere å styre og forvalte selskapet i tråd med eiers interesser. Mål for selskapet fastsettes for det enkelte selskap gjennom eierstrategien og i fellesskap med andre eiere. Følgende universale mål gjelder likevel for porteføljen:

- For økonomisk virksomhet i konkurranse med andre: høyest mulig avkastning over tid.
- For virksomhet med sektorpolitiske mål: mest mulig effektiv oppnåelse av sektorpolitiske mål. ivaretas dette ved:

Sola kommune angir mål og strategier for sine selskap gjennom å godkjenne vedtekter, selskapsavtaler, aksjonæravtaler, samarbeidsavtaler mv.

Målangivelsen utdypes i selskaps-spesifikke strategier. Blant annet vil Sola kommune etterstrebe og angi mål og forventninger tilpasse selskapet og eierposisjonen for følgende:

- Kjernevirksomhet og ytre rammer for selskapet
- Kompetanseutvikling, forskning, innovasjon og digitalisering
- Klima, miljø og bærekraft
- Økonomi- og risikostyring

Ved utarbeidelse og revisjon av eierstrategier prioriteres selskaper som er strategisk viktige, hvor kommunen har en større eierandel eller som er av stor politisk eller økonomisk betydning.

Eiers oppfølging av selskapene baseres på vesentlighet, risiko og egenart.

Eier evaluerer selskapene og evalueringen struktureres rundt følgende tema:

- Måloppnåelse
- Virksomhetsstyring
- Kapitalstruktur og utbytte
- Åpenhet og rapportering

Eiers forventninger til selskapet:

- Eiers målangivelse i selskapets styringsdokumenter skal danne grunnlag for selskapets utarbeidelse av virksomhets-/forretningsstrategier, handlingsplaner og nærmere, detaljerte, målsettinger/prestasjonsmål.
- Selskapet skal bidra til å nå kommunens overordnede målsettinger slik disse fremgår av eiermeldingen og eiers vedtatte planer relevant for virksomhetsområdet
- Selskapet skal ha handlingsplan for bærekraft, som viser hvordan selskapets egne mål bidrar til å nå FN's bærekraftsmål, jf prinsipp om samfunnsansvar og bærekraft.
- Valg av risikonivå er en integrert del av selskapets strategi og selskapet utøver risikostyring som er tilpasset føringer fra eier, selskapets virksomhet, strategi og mål.
- Selskapet måler verdiskapning, måloppnåelse og gjennomføring av tiltaksplaner. De viktigste prestasjonsindikatorene rapporteres til eier.

Prinsipp 5: Godtgjøring og lønnsnivå

«Godtgjørings- og lønnsnivå i kommunens selskaper skal være tilstrekkelig til å sikre relevant kompetanse, men ligge på et moderat nivå»

Føringer for godtgjøring og lønnsnivå som sikrer et riktig nivå på disse er viktig for å motvirke urimelige eller uheldige virkninger for selskapet, eller at kommunens eller selskapets omdømme svekkes.

Virksomhetens egenart, selskapsform, sektor, ansvar, risiko og krav til kompetanse er faktorer som påvirker nivået på godtgjøring og lønn i selskaper kommunen eier og det vil derfor kunne være riktig med variasjon i lønn og godtgjøring.

Sola kommune som eier skal:

- Gjennom reglement for godtgjøring av folkevalgte og rapportering på godtgjøring av folkevalgte, være åpen om utforming av, nivå på og utvikling i godtgjørelsen.
- Ikke anvende resultatavhengig godtgjørelse.
- Arbeide for at godtgjørelse er konkurransedyktig nok til å sikre rett kompetanse, men ikke lønnsledende sammenlignet med tilsvarende virksomheter, og uttrykke moderasjon. Og også unngå at det oppstår urimelige lønnsforskjeller mellom ledere i sammenlignbare selskap eller mellom ledere og ansatte.

For styrehonorat gjelder i tillegg følgende retningslinjer:

- Styrehonorar fastsettes basert på krav til kompetanse og antatt arbeidsbelastning for det aktuelle styret, samt selskapenes økonomiske omfang, risiko og kompleksitet.
- At godtgjøringen skal ligge på et moderat nivå betyr at denne ikke skal være høyere enn det som er nødvendig for å bidra til relevant og god kompetanse i styret.
- Styreleder godtgjøres i tråd med kompetansekrav, arbeidsbelastning og ansvar som følger av vervet, og vil følgelig normalt ha høyere godtgjørelse enn styrets øvrige medlemmer.

Eiers forventninger til selskapet:

- Styret har et særlig ansvar for å påse at det settes et forsvarlig og nøkternt nivå på lederlønninger, pensjoner og annen godtgjørelse til daglig leder og øvrige i selskapet, i tråd med eiers mål for nivået på godtgjørelsen, slik den er som beskrevet i teksten over.
- Høyere lønnsjustering for ledende ansatte enn gjennomsnittlig lønnsjustering for selskapets øvrige ansatte må særskilt begrunnes ovenfor eierorganet. Det vil kunne være aktuelt med redusert godtgjørelse eller nullvekst i lønnsoppgjør dersom godtgjørelse vurderes å ligge for høyt.

- Styret forventes å utarbeide retningslinjer og rapporter til eierorganet om godtgjørelsen til ledende personer, tilsvarende kravet for noterte selskapet etter allmennaksjeloven.
- Ved endringer i verv plikter representanten å melde dette til daglig leder. Representanten er ansvarlig for å kontrollere at oversikt over representanter i styrende organer på selskapets nettsider oppdateres.

Representanter i styrer:

- Etterlever eiers forventninger til selskapet og styret slik det fremgår av eierstyringsprinsippene.
- Er bevisst det personlige ansvar som følger med styrevervet.
- Ivaretar selskapets interesser til det beste for selskapet og alle eierne.
- Bidrar til intern evaluering og kompetanseutvikling i styret for å imøtekomme selskapets behov og fremme utvikling.

Representanter i eierorganer

- Følger opp styreleder/styret og rapporterer vesentlige forhold videre til ordfører, som vurderer videre involvering.
- Evaluerer styrets arbeid og tar ved behov initiativ til endring.
- Er proaktiv i evaluering av selskapet og oppfølging av måloppnåelse, og bidrar til hensiktsmessig rapportering til ordfører.
- Bidrar aktivt ved kontaktmøter mellom selskapet og eierutvalget.
- For interkommunale selskap og kommunale oppgavefelleskap har eierrepresentanten et særskilt ansvar for oppfølging og bidrag inn i budsjettarbeidet..

Prinsipp 6: Avkastningskrav og utbytte

«Avkastningskrav i kommunens selskaper skal være langsiktige, forutsigbare og knyttes til avkastning og innskutt kapital. Utbytteforventningen fastlegges i eierstrategien for den enkelte selskap»

Sola kommunens engasjement i et selskap vil representere en økonomisk risiko for kommunen. Engasjementet bør således legitimeres med utgangspunkt i avkastningskrav eller andre resultatkrav. Resultatkravene er også nødvendige for å kunne vurdere selskapenes utvikling opp mot eiers forventninger.

Kommunen forventer en avkastning, gjennom utbytte og verdiøkning på den innskutte kapitalen, som er minst like høy som en alternativ plassering med samme risiko.

En klar og langsiktig utbytteforventning vil skape forutsigbarhet for både kommunen og selskapene.

Retningslinjer for avkastningskrav og utbytte:

- For virksomhet i konkurranse med andre angis avkastningskrav og/eller andre egnede økonomiske måltall. For sektorpolitisk virksomhet knyttes resultatkrav til kvalitet på tjenestene og kostnadseffektivitet.
- For selskaper med stabile overskudd over tid skal eier tydelig uttrykke sin utbytteforventning. Utbytteforventningen skal baseres på en samlet vurdering av relevante faktorer, som selskapets strategi og mål, lønnsomhet, kapitalstruktur, likviditetsituasjon, investeringshistorikk, markedsforhold mv.
- Avkastningskrav må sikre selskapet en kapitalstruktur tilpasset formålet og selskapets situasjon.
- For å unngå konkurransevridning de deler av selskapets virksomhet som utøves i konkurranse med markedet skal kommunen som eier operere med de samme avkastningskrav og utbytteforventninger som en alminnelig investor, i tråd med det såkalte markedsinvesterprinsippet i statsstøtteregulverket.
- Utbytteforventninger skal kommuniseres tydelig til selskapene, primært gjennom eierstrategier, slik at styret kan ta høyde for eiers forventninger ved utforming av forslag til utbytte.

Retningslinjer for avkastningskrav og utbytte:

- selskapets formål/strategi
- selskapets modenhet
- selskapets kapitalstruktur og kapitalavkastning
- Selskapets investeringshistorikk og prognoser fremover
- Nødvendigheten av kapitaldisiplin og risiko
- Særskilte bransje- og konjunkturforhold

Prinsipp 7: oppnevning til styre og representantskap

«Sola kommune skal påse at styret i kommunens selskapet samlet sett innehar riktig kompetanse. Valgkomite benyttes for å sikre dette. Ved politisk representasjon i et eierorgan skal sentrale folkevalgte oppnevnes.»

Sola kommune skal sikre kompetanse og kontinuitet ved oppnevning i selskapets styrende organer. Det skal tilstrebes overlappende valgperioder for medlemmer i styrende organ, og bruk av fast/numerisk vara der hvor forholdene ligger til rette for det og dette ikke kommer i konflikt med lover, regler og viktige føringer i selskapets styringsdokumenter.

Sola kommunen tar sikte på å tilby de folkevalgte grunnleggende opplæring i eierstyring og styrearbeid minimum en gang i valgperioden. Det kan være aktuelt å arrangere styrekurs i samarbeid med de øvrige eierkommunene.

Opplæringstiltakene skal gi innsikt i de juridiske rammene for eierstyring og selskapsledelse for den enkelte selskapsform. Opplæringstiltakene skal videre gi en oversikt over prinsipper og retningslinjer for kommunens eierstyring. De skal også gi folkevalgte innsikt i oppgaver, myndighet og ansvar som følger rollen som medlem av styre, bedriftsforsamling eller eierorgan.

Retningslinjer for oppnevning av styremedlemmer

Styrene i kommunale selskaper skal oppnevnes i tråd med gjeldende lovgivning og bestemmelsene i selskapenes vedtekter, selskapsavtaler eller aksjonæravtaler. Styrene skal videre sammensettes i tråd med generelle og selskaps spesifikke retningslinjer som fremkommer av eierskapsmeldingen og den enkelte eierstrategi.

Valgkomite

Sola kommune legger til rette for bruk av valgkomite som redskap for å sikre at styret er sammensatt i samsvar med gjeldende lover og regler og med nødvendig og hensiktsmessig kompetanse.

Valgkomiteen skal innstille medlemmer til representantskapets valg av styre. Valgkomiteens innstilling skal begrunnes.

Eierorganet oppnevner valgkomite, herunder velges en leder av valgkomiteen. Valgkomiteen velges det første året i en ny kommunal valgperiode, og velges for 4 år om gangen.

Bestemmelser for oppnevning av valgkomité og kriterier for valgkomiteens arbeid framgår som regel av vedtektene. For selskaper der det ikke anvendes valgkomité kan det være hensiktsmessig å vurdere vedtektsfesting av valgkomité ved utarbeidelse og revidering av eierstrategi/vedtekter.

Der hvor ikke annet følger av vedtekter el., legges følgende generelle føringer til grunn:

Valgkomiteen bør ha en sammensetning som gjenspeiler eierforholdene. I interkommunale selskaper bør valgkomiteen være representativt sammensatt slik at kommuner med ulik størrelse, geografisk plassering, eierbrøk alle er representert.

Det kan ofte være hensiktsmessig at leder eller nestleder i eierorganet også er leder av valgkomiteen.

Valgkomiteen skal i sitt arbeid legge til rette for mangfold, representasjon og at styret samlet sett besitter relevant og god kompetanse. Kriteriene for valgkomiteen arbeid vil generelt være knyttet til kompetanse og erfaring innen:

- selskapet og bransje/virksomhetsområdet
- økonomi, juss og ledelse

- offentlig forvaltning
- styrearbeid

For selskap som utøver virksomhet som kan ha en ikke ubetydelig innvirkning på bærekraft og miljø bør også kompetanse innen disse fagområdene vektlegges. Krav til kompetanse i styret fastsettes for øvrig for det enkelte selskap i selskapsspesifikke eierstrategier.

Kommunens oppnevning av kandidater til styret

Kommunen skal legge til rette for valgkomiteens arbeid gjennom å foreslå flere kandidater for hvert verv. Dersom kommunen selv ikke foreslår kandidater av begge kjønn til vervet, må dette samkjøres med andre eiere slik at kravet til kjønnsbalanse oppnås.

Kommunen skal oppnevne styremedlemmer som har kompetanse og egenskaper som bidrar til at styret som et kollegium har evne til å ivareta kommunens mål med eierskapet.

Det har vært vanlig praksis i kommunesektoren at en stor andel av styremedlemmene rekrutteres fra den politiske ledelsen i kommunen. Kravene til habilitet i forvaltningsloven medfører at folkevalgte som også er styremedlemmer automatisk blir inhabile ved behandling av saker i kommunale organ der selskapet er part. Ved den enkelte oppnevning skal det vurderes og legges vekt på hvor store praktiske konsekvenser vervskombinasjoner vil kunne få.

Retningslinjer for kommunens valg av medlemmer i eierorgan

Kommunen skal i utgangspunktet utøve eierstyring gjennom eierorganene, og ikke gjennom styret der representantene har personlige verv.

Det vil være hensiktsmessig at sentrale politikere er representert i eierorganene til selskapene for å oppnå samordning, styring og kontroll. Med sentrale folkevalgte menes:

- Ordfører og varaordfører
- Gruppeledere og nestledere i partiene
- Utvalgs- og nestledere
- Medlemmer av formannskapet

Sola
kommune